

Asia: VN/22817/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry on LVI-asennusalan työnantajajärjestö. Liitto vaikuttaa sekä työmarkkina- että toimiala-asioiden kehittämisessä. LVI-TU kiittää mahdollisuudesta antaa säännösluonnoksista lausunto.

Esitetyissä luonnoksissa energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi on taustalla EU:n energiatehokkuusdirektiivi, jonka uuden version kansallisen toimeenpanon määräaika on 11.10.2025. Tavoitteena on vähentää jäsenvaltioiden kasvihuonekaasupäästöjä 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä.

Direktiivin sisällön päivittämisen taustalla ovat mm. tarve tiukentaa energiankulutuksen vähentämisen EU-tason tavoitetta vuodelle 2030 ja jäsenvaltioiden kauden 2021–2030 energiansäästövelvoitteita sekä tarve lisätä energiatehokkuutta edistäviä velvoitteita.

Uudelleenlaadittu energiatehokkuusdirektiivi sisältää hallituksen esityksen mukaan satoja yksittäisiä velvoitteita ja vaatimuksia, joista osa löytyy aiemmista energiatehokkuusdirektiiveistä joko sellaisenaan tai muutettuina ja osa on kokonaan uusia. Direktiivin toimeenpano tulee lisäämään merkittävästi energiatehokkuuteen liittyvää seurantaa, valvontaa ja raportointia.

Energiatehokkuus ensin -periaate

Energiatehokkuusdirektiivin mukaan säädetään jatkossa noudatettavasta energiatehokkuus ensin -periaatteesta. Sen mukaisesti suunnittelussa, poliittisissa toimissa ja suurissa investointipäätöksissä on arvioitava myös energiatehokkuusratkaisuja.

Toimivaltaisten viranomaisten on seurattava energiatehokkuus ensin -periaatteen soveltamista. LVI-TU kannattaa esitystä, jonka mukaan viranomaisilla tulisi olemaan velvoite huomioida energiatehokkuus ensin -periaate mm. kansallisessa rakennusten perusparannussuunnitelmassa.

Työ- ja elinkeinoministeriön johtaman työryhmän loppuraportin mukaan energiatehokkuusdirektiivin kansallinen toimeenpano voidaan toteuttaa hyödyntämällä laajalti jo nykyisin käytössä olevia toimia, kuten energianeuvontaa ja vapaaehtoisia energiatehokkuussopimuksia, yhdistettynä lainsäädäntömuutoksiin. LVI-TU tukee työryhmän loppuraportin arvioita.

Asiantuntemusta energiatehokkuuden kehittämiseksi

Energiatehokkuusdirektiivi velvoittaa jäsenvaltioita antamaan julkisille toimijoille, pk-yrityksille ja kuluttajille tarvittavaa tukea energiatehokkuusvaatimusten käyttöönotossa julkisissa hankinnoissa sekä ympäristöä säästävien julkisten hankintojen käytössä. Jäsenvaltioiden on laadittava toimijoille selkeät ohjeet ja menetelmät elinkaarikustannusten sekä ympäristövaikutusten ja -kustannusten arvioimiseksi muun muassa perustamalla osaamista tukevia keskuksia.

Hallituksen esityksen mukaan ohjeistukseen, neuvontaan, valvontaan ja raportointiin liittyvät viranomaistehtävät osoitettaisiin Energiavirastolle, joka jatkossakin ilmeisesti voisi tilata asiaan liittyvää työtä Motivalta sekä alueellisilta energianeuvojilta. LVI-TU kannattaa esitystä, mutta haluaa samalla kiinnittää huomiota Energiavirastolle tulevaisuudessa osoitettaviin resursseihin suoriutua edellä mainituista tehtävistä.

Hankintatoimelta vaaditaan osaamista

Säännösluonnoksissa esitetyistä velvoitteista selviytyminen vaatii julkisista hankinnoista vastaavilta yksiköiltä ja viranhaltijoilta varsin syvällistä osaamista sekä ymmärrystä direktiiviin sisältyvistä vaatimuksista. LVI-TU on huolissaan siitä, että pystytäänkö näille tahoille ja henkilöille järjestämään asiaan liittyvää perehdytystä ja ohjeita riittävästi sen varmistamiseksi, että julkiset kilpailutukset ja hankintapäätökset eivät tässä yhteydessä muodostuisi ensisijaisesti hallinnollisiksi operaatioiksi, vaan aidosti tukisivat energiatehokkuuden parantamista. Nyt lausuttavana oleva aineisto tuntuu vaikeasti ymmärrettävältä ja voi olla, että se ei sellaisenaan tukisi yhdenvertaisten tulkintojen muodostamista.

Mäkinen Juha-Ville
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry